

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
στο Σχέδιο Νόμου «Κύρωση της Σύμβασης της UNESCO
για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς»

προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η Σύμβαση Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ψηφίστηκε από τη Γενική Συνέλευση της UNESCO τον Οκτώβριο του 2003. Η υιοθέτησή της εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο θέσπισης διεθνών κανονιστικών κειμένων για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας μαζί με την Σύμβαση για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Η Σύμβαση προβλέπει τη σύνταξη και δημοσίευση καταρχήν ενός αντιπροσωπευτικού καταλόγου μνημείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, και επίσης ενός δευτέρου καταλόγου για τα μνημεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς τα οποία βρίσκονται σε κίνδυνο και χρήζουν άμεσης προστασίας. Προβλέπει επίσης την καταβολή προσπάθειών από τα Κράτη - μέλη της Σύμβασης για τη λήψη μέτρων προστασίας της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στην επικράτειά τους, μέσω κατάλληλων πολιτικών διάσωσης των μνημείων, καθώς και ευαισθητοποίησης των πολιτών.

Η Σύμβαση αυτή συνδέεται επίσης στενά με την ψηφισθείσα τον Οκτώβριο του 2005 από την UNESCO, «Σύμβαση για την προστασία της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων». Και οι δύο αποσκοπούν στην αποτροπή των κινδύνων αποδυνάμωσης της πολιτιστικής ταυτότητας λαών και κοινωνιών από τις αυξημένες ροές πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών.

Προοίμιο

Αναφέρονται το διεθνές νομικό πλαίσιο στο οποίο βασίζεται η Σύμβαση, η σημασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, η προεργασία από την UNESCO και τονίζεται η σημασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς για την επικοινωνία και το διάλογο των πολιτισμών.

I. Γενικές διατάξεις (άρθρα 1 – 3)

Προσδιορίζεται η έννοια της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, αναφέρονται οι σκοποί της Σύμβασης, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο σεβασμό της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς επιμέρους ομάδων και ατόμων, και επίσης αναφέρονται οι τεχνικοί ορισμοί που θα χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια του κειμένου. Το τρίτο άρθρο διασαφηνίζει τη σχέση αυτής της Σύμβασης με τα άλλα διεθνή κανονιστικά κείμενα ώστε να μην υπάρχουν συγκρούσεις αρμοδιοτήτων.

II. Όργανα της Σύμβασης (άρθρα 4 – 10)

Αναφέρονται τα Όργανα που θα ιδρυθούν για την εφαρμογή της Σύμβασης, οι διαδικασίες για την εκλογή των Κρατών - μελών τους, καθώς και οι αρμοδιότητες και οι μέθοδοι εργασίας αυτών. Τα όργανα είναι η Γενική Συνέλευση των κρατών που έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση και η Διακυβερνητική Επιτροπή για την άυλη πολιτιστική κληρονομιά που αποτελείται από μέλη της Γενικής Συνέλευσης και συνεδριάζει για τρέχοντα θέματα που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης (σύνταξη και ενημέρωση των καταλόγων

άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, εγκρίσεις παροχής διεθνούς βοήθειας κλπ, βλ. κατωτέρω IV). Η γραμματειακή υποστήριξη γίνεται, όπως και σε κάθε άλλη Σύμβαση, από τη Γραμματεία της UNESCO.

III. Προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο εθνικό επίπεδο (άρθρα 11 – 15)

Ιδιαίτερης σημασίας είναι το άρθρο 11 παρ. 2 στο οποίο αναφέρεται ότι τα Κράτη – μέλη θα είναι αυτά που θα είναι υπεύθυνα να αναγνωρίσουν τα μνημεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στην επικράτειά τους (και όχι άτομα ή ομάδες ατόμων). Επίσης σημαντικό για τη διασαφήνιση των αρμοδιοτήτων είναι το άρθρο 15 που αναγνωρίζει το συμβουλευτικό ρόλο των κοινοτήτων ομάδων και ατόμων στη διαδικασία αναγνώρισης των μνημείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

IV. Προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές επίπεδο (άρθρα 16 – 18)

Προβλέπεται η σύνταξη, περιοδική - τακτική ενημέρωση και δημοσίευση καταρχήν ενός αντιπροσωπευτικού καταλόγου μνημείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, και επίσης ενός δευτέρου καταλόγου για τα μνημεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς τα οποία βρίσκονται σε κίνδυνο και χρήζουν άμεσης προστασίας. Προβλέπονται επίσης προγράμματα και δράσεις σε εθνικό, υποπεριφερειακό (π. χ. Βαλκάνια) και περιφερειακό (π. χ. Ευρώπη) επίπεδο.

V. Διεθνής συνεργασία και συνδρομή (άρθρα 19 – 24)

Η διεθνής συνεργασία αναφέρεται σε παροχή βοήθειας σε ένα Κράτος – μέλος όταν αυτό επιχειρεί να προστατέψει την άυλη πολιτιστική κληρονομιά στην επικράτειά του. Η εθνική κυριαρχία διασφαλίζεται, καθώς είναι πάντοτε το Κράτος – μέλος αυτό που αποφασίζει τί αποτελεί άυλη πολιτιστική κληρονομιά στα όρια της επικράτειάς του και κατά συνέπεια, μόνο αυτό μπορεί να ζητήσει διεθνή συνδρομή (αρ. 23. παρ. 1).

Οι προβλέψεις για διεθνή συνεργασία ύστερα από συνεννόηση με το κράτος στην περιοχή του οποίου βρίσκεται το μνημείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, μπορούν να χρησιμεύσουν και για προστασία τέτοιων μνημείων σε γειτονικά της Ελλάδας κράτη. Αντίστοιχο παράδειγμα είναι η πρόσφατη συνδρομή της Ελλάδας στην αποκατάσταση της Παναγίας Παρθένου - Bodogorica Ljevisca στο Κοσσυφοπέδιο, στο πλαίσιο της Σύμβασης του 1972 για την προστασία της παγκόσμιας (υλικής) πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

VI. Ταμείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και άλλες πηγές συγκέντρωσης οικονομικών πόρων (άρθρα 25 – 28)

Το ταμείο αποτελείται από τακτικές υποχρεωτικές εισφορές, καθώς επίσης και από έκτακτες εθελοντικές εισφορές, για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας των Οργάνων της Σύμβασης, καθώς και για αποστολές εμπειρογνομόνων. Οι λεπτομέρειες της επιβάρυνσης του Εθνικού Κρατικού Προϋπολογισμού εξετάζονται στην Ειδική Έκθεση που ακολουθεί.

VII. Εκθέσεις (περιοδικές αναφορές) (άρθρα 29 – 30)

Πρόκειται για περιοδικές αναφορές των Κρατών – μελών της Σύμβασης, οι οποίες θα παρουσιάζουν το επίπεδο ενσωμάτωσης των προβλέψεων της Σύμβασης στο νομικό τους πλαίσιο. Μία συγκεντρωτική αναφορά όλων των εκθέσεων των Κρατών – μελών θα παρουσιάζεται στη Γενική Συνέλευση των Κ-μ της Σύμβασης από τη Διακυβερνητική Επιτροπή.

VIII. Μεταβατικός όρος (άρθρο 31)

Διασφαλίζεται η νομική συνέχεια με τα προγράμματα που ίσχυαν για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς πριν από την υιοθέτηση της εν λόγω Σύμβασης. Συγκεκριμένα, θα ενσωματωθούν στους καταλόγους της Σύμβασης τα μνημεία που είχαν αναγνωρισθεί ως «αριστουργήματα της προφορικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας» από το ομώνυμο πρόγραμμα της UNESCO.

IX. Τελικές διατάξεις (άρθρα 32 – 40)

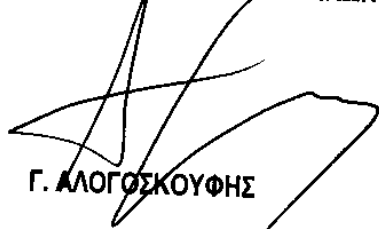
Πρόκειται για τις προβλέψεις κύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης καθώς και για τις διαδικασίες προσχώρησης στη Σύμβαση, έναρξης ισχύος αυτής, καταγγελίας και τροποποίησής της. Ιδιαίτερης σημασίας είναι το άρθρο 35 που προβλέπει την εφαρμογή της Σύμβασης σε ομόσπονδα ή μη ενιαία συνταγματικά συστήματα, το οποίο αναφέρεται στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό διευκρινίζει κυρίως τις αρμοδιότητες των επί μέρους (εθνικών) και των οιονεί ομόσπονδων αρχών κυριαρχίας για την εφαρμογή των όρων της εν λόγω σύμβασης.

Θέτοντας τα ανωτέρω υπ' όψη της Βουλής, εισηγούμεθα την ψήφιση του Σχεδίου Νόμου που υποβάλλουμε.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2006

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

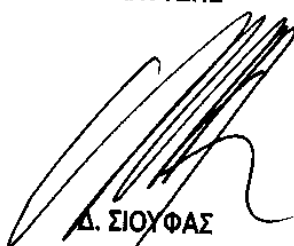
Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ

ΠΟΝΤΙΣΜΟΥ

Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ